

**Universiteit van het Noorden
Kadernotitie**

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	3
Inleiding	4
Visie: NNL en de Universiteit van het Noorden	5
Wat is de Universiteit van het Noorden	7
Doelen van de UvhN: Wat willen we bereiken?	8
Plan van aanpak: Hoe gaan we het doen?	11
Randvoorwaarden voor nieuw succes	14
Thema's voor de inhoud	15

Managementsamenvatting

De noordelijke kennisinstellingen Rijksuniversiteit Groningen, Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool Van Hall Larenstein, NHL Stenden Hogeschool, Universitair Medisch Centrum Groningen hebben onder de term Universiteit van het Noorden de handen ineengeslagen. De Universiteit van het Noorden werkt constructief samen aan de bevordering van de brede welvaart in Noord-Nederland en Noordwest Duitsland. Het netwerk staat open voor nieuwe deelnemers, op termijn kunnen Noordwest Duitse kennisinstellingen ook aansluiten. Deze kadernotitie vormt de basis van de praktische invulling in de kennisagenda UvhN. De regio zal bekend komen te staan om haar veerkracht en adaptief vermogen op uitdagingen als klimaatverandering en Healthy Ageing. We nemen de Noord-Nederlandse regionale innovatiestrategie (RIS3) als uitgangspunt. De bestaande samenwerkingen tussen verschillende kennisgebieden, overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen worden versterkt en nieuwe aangegaan. Door de opgedane kennis te integreren in de dagelijkse praktijk in onze kennisinstellingen dragen we bij aan het onderwijs en onderzoeksaanbod van de instellingen. Waarbij we de impact laten zien van onderwijs en onderzoek op de maatschappij.

Concrete doelstellingen die wij met de Universiteit van het Noorden willen bereiken zijn:

- het noordelijk innovatie-ecosysteem duurzaam te versterken;
- het opleiden van voldoende gekwalificeerd personeel voor de regio;
- kennisintensivering van bedrijven en instellingen;
- meer regionaal verspreide innovatiefaciliteiten die beter worden benut;
- meer start-ups en scale-ups laten ontstaan vanuit onze kennispositie;
- meer innovatie mogelijk maken middels externe funding. Dit gaan we doen door:
- Actieve en meer centrale rol in het innovatie-ecosysteem: Agenderen, Signaleren en Aanjagen;
- gezamenlijke inzet op het versterken van toekomstbestendig human capital;
- stimuleren van innovatie in maatschappij en bedrijfsleven; - fieldlab-campusontwikkeling;
- doorontwikkelen noordelijk start-up ecosysteem.

De Universiteit van het Noorden kijkt niet alleen naar de eigen regio kijken maar ook naar andere regio's in Europa. De regio Noord-Nederland en Noordwest Duitsland wordt een voorbeeldregio hoe kennisinstellingen, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties samenwerken met het vergroten van de brede welvaart als doel. De opgedane kennis met de Universiteit van het Noorden delen we dan ook actief met nationale en internationale partners. De Universiteit van het Noorden zal eraan bijdragen dat Noord-Nederland en Noordwest Duitsland de plek is om te wonen en werken. Een regio gekenmerkt door een gezonde economie met voldoende werkgelegenheid, van hoog innovatief tot essentieel toegepast. Een regio met een bloeiende culturele sector wat een belangrijke bijdrage levert aan het goede vestigingsklimaat. Een regio waar de maatschappij oog heeft wat kennisontwikkeling betekent voor de samenleving en de dagelijkse praktijk. Een regio van kansen zien, pakken en verzilveren

Inleiding

De noordelijke kennisinstellingen Rijksuniversiteit Groningen, Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool Van Hall Larenstein, NHL Stenden Hogeschool, Universitair Medische Centrum Groningen hebben het initiatief genomen om onder de term Universiteit van het Noorden intensiever samen te werken. Op termijn kunnen partnerinstellingen uit Noordwest Duitsland ook aansluiten.

Gezamenlijk hebben wij de ambitie uitgesproken om een kennisagenda voor het Noorden op te stellen. Door verbinding te zoeken en krachtig samen te werken willen wij zorgen voor maatschappelijke impact en ondernemerschap in de regio. Door krachten te bundelen en onder één vlag te opereren zijn we in staat om meer slagkracht te creëren, een sterkere gesprekspartner te zijn voor overheden en bedrijfsleven, en een aantrekkelijke opleider voor studenten (zowel primaire scholing als Leven Lang Ontwikkelen) en een veelzijdige samenwerkingspartner voor (internationale) kennisinstellingen.

Door samen te werken op de gebieden onderwijs (human capital), onderzoek en innovatie, door gezamenlijk middelen zoals lab faciliteiten, financiering en netwerken te realiseren, leidt deze samenwerking tot meer impact op de maatschappelijke en economische transitievraagstukken in Noord-Nederland en Noordwest-Duitsland.

Nadrukkelijk betrekken we als instellingen het bedrijfsleven, overheid en samenleving en zorgen ervoor dat leren, onderzoeken en innoveren altijd gevoed wordt door de samenleving. Ten behoeve van de brede welvaart¹ in de regio, spitsen de kennisinstellingen dit toe op een aantal herkenbare clusters vanuit en gericht op de transitieopgaven uit de regionale innovatiestrategie (RIS3).

In deze notitie beschrijven we waarom we een Universiteit van het Noorden willen, vullen we het begrip Universiteit van het Noorden in, en beschrijven we de doelen en hoe we deze doelen willen bereiken. De vervolgstap is de inhoud vormgeven in de kennisagenda Universiteit van het Noorden.

¹ RVO hanteert bij de Regiodeals de volgende definitie: Brede welvaart gaat over meer dan alleen ons inkomen, economie of groei. Het gaat ook over leefbaarheid en veiligheid, kwaliteit van de leefomgeving, sociale samenhang en voorzieningenniveau, onderwijs en arbeidsmarkt, klimaat en energie, natuur en landbouw, bereikbaarheid en woningmarkt. Ook wel uitgedrukt als de balans tussen ons economisch, natuurlijk, sociaal en menselijk kapitaal

Visie: NNL en de Universiteit van het Noorden

Noordelijke visie: ontwikkeling naar brede welvaart

De kennisinstellingen maken een belangrijk deel uit van het noordelijk innovatie-ecosysteem. In de RIS3 hebben organisaties uit Noord-Nederland (NNL) samen een toekomstbeeld geformuleerd voor NNL. Door een stevige positie in te nemen in het noordelijke speelveld dragen de kennisinstellingen gezamenlijk bij aan de ontwikkeling en positie van NNL. In de RIS3 wordt NNL gepositioneerd als regio voor 'brede welvaart'. Deze ambitie is gebaseerd op de stelling dat de tijd van groeien om het groeien voorbij is en dat er een switch moet worden gemaakt naar kwalitatieve en duurzame groei in de regio: van méér naar beter.

Een regio waar de biosfeer, de maatschappij en de economie met elkaar in balans zijn, met aandacht voor welzijn, gezondheid, inclusiviteit en maatschappelijke waarde. Hiermee ondersteunen we de zeventien VN Sustainable Development Goals (SDG's).

Mondiale uitdagingen zoals klimaatverandering, grondstoffenschaarste, gezondheid en disruptieve digitale ontwikkelingen zorgen voor grote uitdagingen, op maatschappelijk en economisch gebied. Het ontwikkelen van nieuwe kennis en het opleiden van nieuw talent zijn essentiële randvoorwaarden om deze uitdagingen succesvol aan te pakken.

De komende periode staat onze regio onder andere voor de volgende transitie zoals beschreven in de RIS3:

- van fossiele naar duurzame energie
- van lineaire naar circulaire economie
- van zorg naar positieve gezondheid
- van analoog naar digitaal

De regio kan zich alleen van een duurzame brede welvaart verzekeren als zij deze transitie omarmt en weet te vertalen in kansen. Een sterk regionaal innovatienetwerk draagt hier positief aan bij. Een recent SER-advies² maakt duidelijk dat er grote investeringen nodig zijn in scholing, het aantrekken van mensen en het begeleiden naar ander werk, om de klimaatdoelen te behalen. Dit geldt voor de transitie van fossiele naar duurzame energie maar ook voor de andere transitie.

De gezondheidstransitie vraagt andere manieren van opleiden, bijvoorbeeld als het gaat om e-health, het verlenen van zorg op afstand en het toepassen van virtual reality. De transitie naar een circulaire economie vraagt eveneens nieuwe kennis en vaardigheden. Om ook in de toekomst over voldoende 'knowledge & skills' te beschikken moeten we investeren in een gecoördineerde onderwijs- en opleidingsketen en -portfolio.

² <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2018/energietransitie-werkgelegenheid.pdf>

Wat is de Universiteit van het Noorden?

De Universiteit van het Noorden (UvhN) is een samenwerking van noordelijke kennisinstellingen op de gebieden human capital (onderwijs), onderzoek en innovatie. In deze samenwerking zetten de instellingen hun expertise op het gebied van onderzoek en onderwijs in om gezamenlijk het brede welvaartsniveau in Noord-Nederland en Noordwest Duitsland te vergroten en oplossingen te vinden voor de transitieopgaven.

Door samenwerking te stimuleren tussen verschillende kennisgebieden, tussen sectoren en tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen realiseren we een krachtiger onderwijs- en onderzoeksaanbod en zijn we in staat de impact van onderwijs en onderzoek op de maatschappelijke omgeving te vergroten. Hiermee leveren we een belangrijke bijdrage aan het oplossen van de transitievraagstukken, een positieve bijdrage aan het noordelijke verdienvermogen en dragen we bij aan de SDG's.

Door het versterken van de kennisinfrastructuur en de koppeling tussen fundamenteel en praktijkgericht onderzoek vanuit de visie op de brede welvaart worden we een aantrekkelijke samenwerkingspartner voor (internationale) instellingen. De bovenregionale opgave (EU) vereist dat we het ecosysteem voor innovatie en human capital in de regio op een zodanig niveau verder vormgeven, dat we ook (inter)nationaal een speler van belang zijn. De UvhN vervult hiermee een verbindende, aanjagende en agenderende rol in Noord-Nederland, Noordwest Duitsland en daarbuiten.

Doelen van de UvhN: Wat willen we bereiken?

De grote transitievraagstukken bieden kansen voor NNL. Als UvhN willen we bijdragen aan het verzilveren van die kansen door:

- het noordelijk innovatie-ecosysteem duurzaam te versterken

De krachtenbundeling op de gebieden onderwijs, onderzoek en innovatie leidt tot een betere positionering van de kennisinstellingen in het regionale ecosysteem. Overheden en kennisinstellingen kunnen hierdoor elkaar meer versterken en beter samenwerken aan een aantrekkelijk groei- en vestigingsklimaat voor de regio.

De kennisinstellingen zijn in staat om de provincie en landsgrenzen te beslechten door bedrijven en instellingen in de gehele regio aan te haken. Uitdagingen op het gebied van circulariteit, digitalisering, gezondheid en duurzame energie sluiten goed aan op de kennis en competenties van de kennisinstellingen. De noordelijke kennisinstellingen kunnen hierdoor een spilfunctie vervullen in het noordelijk innovatie-ecosysteem.

- het opleiden van voldoende gekwalificeerd personeel voor de regio

De onderzoekers van het Joint Research Center (JRC) van de Europese Commissie³ hebben een analyse gemaakt van het Noord-Nederlandse human capital-vraagstuk en de stappen die nodig zijn om de basis voor innovatie te versterken.

JRC benadrukt in algemene zin dat human capital-ontwikkeling te vaak wordt geassocieerd met louter technologische innovatie en skills op hoog niveau. Het gaat echter niet alleen om het niveau van skills, maar vooral om de competenties van medewerkers om op verschillende niveaus effectief samen te werken. Niet alleen de kennis is van belang, maar ook de capaciteiten om kennis te verbinden en toe te passen. Belangrijke begrippen in dit verband zijn creativiteit en flexibiliteit. Human capital-ontwikkeling leidt niet vanzelf tot meer innovatie, maar levert de competenties op die de basis vormen voor innovatie.

Functies veranderen, aan werknemers worden andere eisen gesteld. De eisen die bedrijven stellen, sluiten nu al niet altijd aan bij wat werknemers en opleidingen bieden. Steeds vaker zal het routinematige werk (mbo 2/3) verdwijnen, tegelijkertijd ontstaan er nieuwe kansen op alle niveaus.

In Noord-Nederland is het adaptief vermogen van vaardigheden tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, net zoals in andere regio's, zeker aanwezig. De urgentie van de afstemming tussen vraag en aanbod wordt versterkt door de transities waar de maatschappij voor staat. Bovendien neemt door de demografische ontwikkelingen de beroepsbevolking in Noord-Nederland af, terwijl de vraag naar arbeid de komende jaren toeneemt. De transities krijgen mede vorm door inzet op nieuwe vormen van Leven Lang Ontwikkelen (LLO). Dit heeft ook direct te maken met het hoge aandeel MKB-bedrijven in de regio, waarbinnen relatief minder aandacht is voor LLO. UvhN ondersteunt een beter opleidingsperspectief voor de medewerkers van de toekomst.

³ Joint Research Centre: The role of Higher Education in contributing to S3 in the Northern Netherlands

Dit alles betekent dat we in NNL een flinke uitdaging hebben als het gaat om het beschikbaar hebben en behouden van voldoende gekwalificeerde mensen die kunnen voldoen aan de vraag van werkgevers. Het investeren in de kwaliteit van arbeid, inzetbaarheid en competenties is noodzakelijk voor de ontwikkeling van NNL en het kunnen realiseren van de transitieopgaven. De toenemende digitalisering, innovaties binnen de energiesector, de transitie in de zorg en de transitie naar een circulaire economie vragen om aanpassingen van curricula. Onderwijsinstellingen moeten flexibel kunnen inspelen op de vraag vanuit het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Steeds meer is er sprake van multidisciplinaire vraagstukken die vragen om gecoördineerde samenwerking in de onderwijs- en onderzoeksketen.

De beschikbaarheid van voldoende personeel op de verschillende onderwijsniveaus dat in staat is om gezamenlijk effectief te werken aan innovaties (van idee naar toepassing) is de basis voor het aantrekken en behouden van innovatieve bedrijvigheid en om bestaande bedrijven en instellingen te laten innoveren. Hier ligt een belangrijke koppeling met wo onderzoeksinstituten, hbo-lectoraten, Centers of Excellence en de practoraten van de ROC's. UvhN spant zich in om de onderwijsketen zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Door met UvhN een omgeving te creëren waar talent een maatschappelijke bijdrage levert en waar door onderzoekers succesvol kan worden gewerkt aan grote, relevante onderzoeksprogramma's beogen we de aantrekkingskracht van NNL op (internationaal) jong talent te vergroten.

- kennisintensivering van bedrijven en instellingen

Het oplossen van transitievraagstukken vergt (multidisciplinaire) samenwerking en open innovatie. Dit vergt van bedrijven en instellingen een hoge mate van organisatie en financiële en intellectuele slagkracht. In sommige sectoren heeft de regio een natuurlijke trekker in een krachtige MKB-onderneming, grootbedrijf (zoals Philips in HTSM, AVEBE in voedseltechnologie) of het UMCG. Dergelijke bedrijven trekken omliggende bedrijven of ketenpartners mee in innovatieprojecten. In andere sectoren kunnen de kennisinstellingen de rol van innovatie aanjager vervullen.

NNL beschikt over veel kleinschalig MKB dat moeite heeft met het aanhaken bij innovatieprocessen en niet altijd goed worden bereikt door kennisinstellingen en beleidsmakers. Bedrijven zijn zich daardoor minder bewust van de innovatiekansen, zijn minder in staat om te innoveren en zijn minder in staat om door te groeien naar meer complexe innovatieprocessen. Hierin slaan wij als kennisinstellingen, gezamenlijk en multidisciplinair, de brug naar bedrijven en instellingen in NNL en Noordwest Duitsland zodat kennis voor hen toegankelijk wordt en het bedrijfsleven zich meer bewust wordt van ontwikkelkansen.

- meer regionaal verspreide innovatiefaciliteiten die beter worden benut

Innovatiefaciliteiten stimuleren innovatie, kennisontwikkeling en kennisdeling. We hebben in de regio de afgelopen jaren een groot aantal fieldlabs, campussen, centers of expertise en andere innovatiefaciliteiten ontwikkeld, zoals de Campus Groningen, de Digital Innovation Hub, de Health Hub Roden, de de Dairy Campus, de Watercampus, European Medical School Oldenbug, het Innovatiecluster Drachten en Greenpac.

De geografische spreiding van kennis- en innovatiefaciliteiten speelt een rol bij de toegankelijkheid ervan voor bedrijven en hoogopgeleide professionals. Door te investeren in (de

Doorontwikkeling van bestaande) campussen en fieldlabs en deze met elkaar te verbinden maken we kennis en innovatiefaciliteiten beter toegankelijk voor de bedrijven en instellingen.

- meer start-ups en scale-ups laten ontstaan vanuit onze kennispositie

Nieuwe bedrijvigheid en ondernemerschap zijn onmisbaar voor het realiseren van een innovatieve regio. De noordelijke kennisinstellingen ontwikkelen continu kennis die kan leiden tot nieuwe (spin-off) bedrijven. Naast het ontwikkelen van kennis, van fundamenteel tot toegepast, is het daarom noodzakelijk om te investeren in (nieuw) ondernemerschap om kennis om te zetten in economische activiteiten en bedrijven te laten groeien.

- meer innovatie mogelijk maken middels externe funding

Door te investeren in UvhN kan Noord-Nederland een steviger gesprekspartner worden voor Den Haag en Brussel en kan de toegang tot (inter)nationale fondsen worden vergroot. Als regio slagen we er over het geheel genomen onvoldoende in om aanspraak te maken op funding voor innovatieprocessen vanuit Europese of nationale fondsen. Natuurlijk worden er projecten gefinancierd vanuit EFRO, Horizon, Erasmus+ etc., maar er bestaat nog een grote afhankelijkheid van regionale middelen. Deze middelen worden schaarser, tegenover een toename van met name EU- innovatiefondsen. Door samen te werken in projecten die bijdragen aan de visie van de UvhN ontstaat een krachtige ketenbenadering en een noordelijke innovatie en human capital portfolio die beter in staat is om funding naar NNL te halen.

De komende jaren komt er in het kader van de Green Deal en het Corona- herstelfonds geld uit de EU naar NNL. Daarnaast liggen er in de bestaande EU-fondsen kansen waar NNL-gebruik van kan maken als we er in slagen kwalitatieve en impactvolle projecten vorm te geven die passen bij de EU-agenda. Op nationaal niveau investeren kennisinstellingen, bedrijfsleven, overheden en andere publieke instellingen in het Kennis- en innovatieconvenant gezamenlijk in innovatie. Dat doen ze ter uitvoering van de Kennis en Innovatieagenda's (KIA) die zijn opgehangen aan de thema's van de missie gedreven innovatiebeleid van het ministerie van EZK. Door het versterken van de gezamenlijke kennisinfrastructuur kunnen de KIA's meer impact maken in NNL. Een goed voorbeeld van succesvol samen optreden van kennisinstellingen, regionale overheden en bedrijfsleven is het Campus Community Fund dat onlangs 500 miljoen euro bijeenbracht voor investeringen in de noordelijke innovatie-infrastructuur.

De concreet beoogde resultaten van onze samenwerking worden geformuleerd bij de uitwerking van de kennisagenda.

Plan van aanpak: Hoe gaan we het doen?

We organiseren onze samenwerking langs vijf lijnen en een ondernemende basishouding:

1. Actieve en meer centrale rol in het innovatie-ecosysteem: Agenderen, Signaleren en Aanjagen
2. Gezamenlijke inzet op het versterken van toekomstbestendig human capital
3. Stimuleren van innovatie in maatschappij en bedrijfsleven
4. Fieldlab- campusontwikkeling
5. Doorontwikkelen noordelijk start-up ecosysteem

In de uitwerking van de bovenstaande vijf lijnen sluiten we aan bij de grote transitie-opgaven zoals beschreven in de RIS3. Vanuit de gecombineerde posities in onderwijs en onderzoek van de kennisinstellingen zijn we in staat wereldklasse te realiseren en bij te dragen aan het oplossen van de opgaven. Zo geven we invulling aan de UvhN.

Door kennis te ontwikkelen aan de grenzen van het weten, kijken we vooruit. De onderwijs- en onderzoeksopgave voor de regio vereist een vooruitblik van tenminste een decennium. Daarom werken we aan de kennisagenda UvhN. De basishouding is “aan de slag!” We gaan aan de slag met UvhN en ontwikkelen de samenwerking al doende verder. We selecteren een aantal bestaande en nieuwe initiatieven waarin we middels een lerende aanpak de UvhN vormgeven. We sluiten hierin aan bij onze respectievelijke inhoudelijke sterktes en profielkeuzes en gunnen elkaar daarin positie.

1. Actieve en meer centrale rol in het innovatie- ecosysteem: Agenderen, Signaleren en Aanjagen

In de samenwerking organiseren we voortdurende reflectie op de RIS3 transities en opereren we agenderend. Vanuit onze combinatie van inzicht in de feitelijke effecten op de transities met de trends en ontwikkelingen waar we als kennisinstellingen de beschikking toe hebben. Dat doen we niet alleen aan de voorkant van beleidsprocessen, maar in een continu proces. We signaleren kansen voor NNL op basis van de schat aan data en informatie over bijvoorbeeld bevolking (Lifelines), regionale economie en natuurlijke omgeving die we als kennisinstellingen dag in dag uit genereren. We investeren in de betrouwbaarheid en actualiteit van onze data en zetten deze in voor maatschappelijke en economische ontwikkeling.

We investeren blijvend in onze relaties in Den Haag en Brussel. Dat doen we onder een duidelijke paraplu met een gezamenlijke agenda. Hierdoor creëren we een krachtig profiel en positie.

Gezamenlijk intensiveren we de project ontwikkelcapaciteit van de verschillende kennisinstellingen. We hebben een goed overzicht van financieringsmogelijkheden en jagen actief projecten aan. Hierin trekken we samen op met overheden en bedrijfsleven.

2. Gezamenlijke inzet op het versterken van toekomstbestendig human capital

Met de UvhN zorgen we voor een langetermijnperspectief voor human capital-ontwikkeling in NNL. Door een overkoepelende agenda op te stellen waaraan de kennisinstellingen zich kunnen committeren realiseren we een gecoördineerde onderwijsketen die in staat is de regio van toekomstbestendig human capital te voorzien en aan de huidige (LLO) vraag van de arbeidsmarkt te voorzien.

Door het ontwikkelen van gezamenlijke ketens en portfolio's werken we aan het beschikbaar maken van kennis voor studenten en data voor onderzoekers. Concreet gaan we gezamenlijk onderwijs ontwikkelen op de focusgebieden die aansluiten op de transitieopgaven.

Dit doen we door:

- Het opzetten of versterken van gezamenlijke minoren.
- Een betere aansluiting van mbo naar hbo en van hbo naar wo waarmee we de drempels om verder te leren wegnemen. We faciliteren hiermee verticale leerlijnen.
- Vraagstukken vanuit meerdere perspectieven te bekijken. Waarbij elk perspectief even belangrijk is.

Hiermee faciliteren we horizontale leerlijnen.

We doen dit vanuit onze respectievelijke sterktes en profielen, ontwikkelen gezamenlijk en stimuleren tot deelname. Deze onderdelen worden regulier onderdeel van de curricula aan de onderwijsinstellingen. Daarnaast geven we meer aandacht aan samenwerking in interdisciplinaire teams en zetten we in op LLO. Door een sterkere verbinding met het regionale bedrijfsleven komen we tot vraag gestuurde en uitdagende onderwijs en onderzoeksprogramma's die flexibel inspelen op de wensen van het bedrijfsleven en publieke organisaties. Het overkoepelend doel is dat er levendige interactie ontstaat tussen kennisinstellingen, ondernemingen, de publieke sector en de maatschappij, waarbij de opgedane kennis geactiveerd en geabsorbeerd wordt door het regionale bedrijfsleven. We worden hiermee ook aantrekkelijker voor studenten van buiten de noordelijke regio.

Zie bijvoorbeeld: focus van het Food and Dairy Applied Research Centre (Van Hall Larenstein), Green Industry innovation Agenda (RUG)

3. Stimuleren van innovatie in maatschappij en bedrijfsleven

We stellen een gezamenlijke propositie op voor het noordelijk bedrijfsleven en maatschappij. Deze propositie omvat de inhoudelijke speerpunten van de instellingen (zoals verwoord in innovatieagenda's en de instelling strategieën⁴) en alle faciliteiten van de kennisinstellingen gericht op ondernemers (zoals Digital Society Hub, Campus Groningen, WaterCampus Leeuwarden etc.).

We realiseren een doorgaande lijn van innovatieprocessen voor bedrijven en instellingen. Door duidelijke aanspreek- en aanjaagpunten van kennis in de regio weten bedrijven en instellingen waar zij moeten zijn in het contact met de kennisinstellingen. Daarnaast creëren wij zicht op bedrijven en instellingen in de regio en kunnen we hen een stap verder brengen, van eerste stappen zoals laagdrempelige innovatieprojecten naar meer complexe open innovatieprocessen. Procesmatig betekent dit de volgende inzet voor UvhN:

- UvhN draagt proactief uit wat ze kan en ambieert.
- UvhN stimuleert samenwerking tussen instellingen, innovatie/hubs etc.
- UvhN faciliteert een innovatie-trap (misschien ook als dienst naar de instellingen, centers etc.)

Om>NNL als aantrekkelijke groei- of vestigingsregio te positioneren is het noodzakelijk dat er naast voldoende onderzoekers ook voldoende vakmensen zijn. Om>NNL aantrekkelijk te

houden kunnen we immers niet volstaan met het bedenken van nieuwe dingen, ze moeten ook geïmplementeerd en uitgevoerd worden.

Randvoorwaarden voor nieuw succes:

- We investeren in samenwerking

Om de UvhN een reële kans te geven investeren we met mensen en middelen in een hoogwaardig ecosysteem. We zien de samenwerking niet als kostenbesparing maar als een investering om impact te vergroten.

- We investeren in onderling vertrouwen

Maak het praktisch: flexibele, lichte governancestructuur

We trekken de uitvoering van onze samenwerking uit de bureaupolitiek van de diverse instellingen. Loyaliteit en sturing moet vooral liggen bij en plaats vinden op de transitieopgaven en niet bij de belangen van de individuele instituties.

- We doen het niet alleen: we zoeken samenwerking met regionale beleidsmakers en ondernemers

We gebruiken regionale netwerken zoals de EBNN en de NOM en investeren in de samenwerking met regionale overheden.

- We blijven niet hangen in beschouwingen, maar zetten de eerste stap!

Tijdens de uitvoering leren we samenwerken en ontdekken we kansen en obstakels die we niet tevoren hadden kunnen bedenken. Daarvan maken we gebruik om ons sneller te ontwikkelen.

We zetten in op onderwijs- en onderzoeksontwikkeling in gezamenlijkheid. We stimuleren docenten en onderzoekers om vanuit de eigen profiel posities de samenwerking te zoeken met de andere kennisinstellingen rondom de transitieopgaven. We focussen hierbij op concrete onderwijs- en onderzoek ontwikkeling, waar docenten en studenten bij betrokken zijn en de vruchten van plukken. Door gezamenlijk onderwijs en onderzoeksprogramma's te ontwikkelen stimuleren we verdere ontwikkeling van focusgebieden en mobiliteit en doorstroom tussen instellingen (mbo-hbo-wo). Door samenwerking tussen campussen, fieldlabs, CoE's, etc. te stimuleren creëren we nieuwe kansen in onderwijs en onderzoek. We worden hiermee ook aantrekkelijker buiten de eigen regio.

We zetten een brede ontwikkeling in gang om vanuit samenwerking op onze kerntaken onderwijs en onderzoek een bijdrage te leveren aan de brede welvaart in NNL.

- We vertalen de UvhN naar de eigen organisaties

We verankeren de UvhN in de strategie- en instellingsplannen. We vertalen UvhN in 2020 naar een kennisagenda Universiteit van het Noorden 2021-2026

Thema's voor de inhoud

De thema's hieronder geven een doorkijk naar de inhoud van de Universiteit van het Noorden. De inhoud wordt uitgewerkt in de kennisagenda UvhN waar de kadernotitie de basis van is. Met de kennisagenda geven we concrete uitwerking aan de doelen van de Universiteit van het Noorden. UvhN gaat werk maken van:

1. Energie

De energietransitie en het stoppen van de gaswinning hebben een grote impact op de regio. Het Hanzehogeschool lectoraat Energietransitie loopt voorop met doen van experimentele toepassingen bijvoorbeeld in de Waterstofwijk Hoogeveen.

2. Groene Chemie

Met name rondom Delfzijl en Chemport Europe is er grote industrie met een grote energiebehoefte. Groene chemie kan hiervoor mogelijk een (duurzame) oplossing bieden.

3. High Tech Systems and Materials (HTSM)

Innovatiecluster Drachten partner in RUG Honours Master HTSM een voorbeeld van de samenwerking in HTSM in Noord-Nederland.

4. Circulaire economie

Naar een volledige circulaire economie. Welke kennis hebben we nodig en hoe passen we dit toe?

5. Duurzame landbouw

Onder andere met Avebe en Van Hall Larenstein met het Food and Dairy Applied Research Centre loopt Noord-Nederland voorop in de innovatieve verduurzaming van de landbouw.

6. Healthy Ageing (Meer Gezonde Jaren)

Preventie als medicijn. Het UMCG is wereldberoemd o.a. met haar onderzoek naar veroudering in ERIBA en Lifelines.

7. Maritieme sector

De maritieme sector is van oudsher van groot belang voor Noord-Nederland. Van grote zeehavens als de Eemshaven tot de kennis en kunde van Meyer Werft. Juist nu in deze periode van transitie.

8. Toerisme en betekenis economie

Voor Noord-Nederland is toerisme in potentie een van de grootste groeisectoren. NHL Stenden biedt in Leeuwarden de opleiding Tourism management en de RUG Campus Fryslan een masteropleiding Tourism geography and Planning.

9. Digitalisering

De IT-startup scene in Groningen is een van de grootste in Nederland.

10. Water en watertechnologie

Noord-Nederland heeft kennis van wereldniveau op het gebied van water en watertechnologie. Bij de verschillende UvhN partners maar ook bij bijvoorbeeld Wetsus.

11. Circular Plastics

Van het lectoraat Circular Plastics bij NHL Stenden tot de EU Circular Plastics Alliance. Wij doen mee.

Deze thema's gaan we verder uitwerken in de Kennisagenda Universiteit van het Noorden. Van het waarom naar het wat.